

OUTOKUMPU OYJ
TOIMINTAKERTOMUS
JA
TILINPÄÄTÖS
2016

Kotipaikka: Espoo
Y-tunnus: 0215254-2

Sisällysluettelo	Sivu
OUTOKUMPU OYJ:N TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2016	
Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2016	1
Hallituksen esitys voitonjaosta	13
Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä	15
Konsernitilinpäätös, IFRS	
Konsernin tuloslaskelma	16
Konsernin laaja tuloslaskelma	17
Konsernitase	18
Konsernin rahavirtalaskelma	20
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	22
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	23
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	
Konsernin tunnusluvut	89
Osakekohtaiset tunnusluvut	90
Tunnuslukujen laskentaperusteet	91
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	
Emoyhtiön tuloslaskelma	92
Emoyhtiön tase	93
Emoyhtiön rahavirtalaskelma	94
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	95
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tosittelajeista sekä tiedot niiden säilytystavoista	103
LISÄTIETOJA	
Muuta taloudellista informaatiota	104

Hallituksen toimintakertomus

Outokummulle vuosi 2016 oli muutoksen vuosi. Vuoden alussa yrityksen johtoon astui uusi toimitusjohtaja. Huhtikuussa yhtiö julkisti uuden visionsa olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen johtaja, joka luo alan parhaan arvon olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas. Vision ja uusien taloudellisten tavoitteiden lisäksi yhtiö myös käynnisti välittömiä toimenpiteitä kustannusrakenteen ja kannattavuuden parantamiseksi. Uudella otteella, tiukoilla tavoitteilla ja päättäväisyydellä kääntää yhtiö kannattavaksi, Outokumpu saavutti positiivisen oikaistun liiketuloksen. Tulosta paransi erityisesti kustannusten lasku, jonka uusi tehokas organisaatorakenne mahdollisti. Americas-liiketoiminta-alue eteni oikeaan suuntaan, ja liiketoiminta-alue vähensi tappioitaan, kasvatti toimitusmääriään ja leikkasi kustannuksiaan. Europe-liiketoiminta-alue saavutti EMEAn uudelleenjärjestelyihin liittyvät tavoitteensa ja onnistui vähentämään myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kuluja. Outokumpu ylitti kirukkaasti tavoitteensa vähentää nettokäyttöpääomaa 200 miljoonalla eurolla vuoden 2016 loppuun mennessä: nettokäyttöpääomasta vapautunut 307 miljoonaa euroa tuki liiketoiminnan rahavirtaa, ja Outokumpu pystyi vähentämään nettovelkaa merkittävästi vuoden aikana. Outokumpu on nyt palannut kannattavaksi. Yhtiöllä on selkeä tavoite saavuttaa 500 miljoonan euron liikevoitto vuonna 2020, ja tämän tavoitteen eteen on tehtävä paljon töitä.

Outokummun strategia

Outokumpu julkisti huhtikuussa 2016 uuden vision ja kertoi toimenpiteistä yhtiön kilpailukyvyyn ja tuloksen parantamiseksi. Outokummun visio on olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen johtaja, joka luo alan parhaan arvon olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas. Samalla Outokumpu linjasi uuden vision mukaiset pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet.

Outokumpu keskittyy kuuteen osa-alueeseen saavuttaakseen visionsa:

1. Työturvallisuus: yhtenäinen, kurinalainen lähestymistapa, joka parantaa myös laatua ja toiminnan tehokkuutta. Tavoitteena olla alan parhaimman kymmenyksen joukossa.
2. Tehokas organisaatio: yksinkertainen, matala ja markkinalähtöinen organisaatio, jossa vahvaa yksilövastuuta korostetaan selkeällä suorituksen johtamisella.
3. Ensiluokkainen toimitusketju: toimitusketjun hallinta nostetaan keskiöön. Näin varmistetaan, että tuotanto, sen suunnittelu, tarvittavat resurssit ja logistiikka vastaavat markkinakysyntään optimaalisella tavalla. Näin tehtaot voivat keskittyä nostamaan kustannustehokkuutensa alan parhaimmista.
4. Ylivertainen tuotanto-osaaminen: yhtenäinen toimintamalli, joka varmistaa, että tuottavuus paranee jatkuvasti kaikilla yhtiön tehtailla ja tuotannon kilpailukyky on alan parhaimmista.
5. Ylivertainen myyntiosaaminen: selkeä, segmenttivetoinen myyntistrategia, joka varmistaa katteiden kasvun, sekä tuotestrategia, jolla tuotevalikoima vastaa kannattavasti markkinakysyntään.
6. Amerikka: suurin yksittäinen tekijä yhtiön kannattavuuden parantamiseksi. Merkittäviä mahdollisuuksia parantaa sekä kustannustasoa että markkina-asemaa.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

Outokummun vision mukaiset pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet seuraavat strategiaan liittyvien toimenpiteiden etenemistä ja keskittyvät kannattavuuteen sekä velan vähentämiseen:

- 500 milj. euron liikevoitto
- 12 %:n sijoitetun pääoman tuotto
- Alle 35 %:n velkaantumisaste

Nämä konsernin tavoitteet odotetaan saavutettavan viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä. Vaikka ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen kysyntä jatkaa kasvuaan, Outokumpun arvio markkinoiden kasvusta ja metallien hinnoista on maltillinen, ja yhtiö odottaakin kannattavuuden paranevan pääasiassa nykyisiä liiketoimintoja tehostamalla ja kustannuksia leikkaamalla sekä vahvistamalla kustannuskilpailukykyä ja markkina-asemaa erityisesti Amerikassa.

Lyhyen aikavälin toimenpiteet

Voidakseen parantaa kannattavuutta välittömästi Outokumpu on määritellyt myös lyhyen aikavälin toimenpiteitä.

- Uusi organisaatorakenne: yksinkertaistettu malli, jossa on kolme liiketoiminta-aluetta, vähemmän organisaatiotasoja ja kevyempi kustannusrakenne. Uusi organisaatio astui voimaan kesäkuussa, ja siihen liittyvät henkilöstövähennykset ovat edenneet suunnitellusti.
- 100 milj. euron vähennys myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kuluissa vuoden 2017 loppuun mennessä verrattuna vuoden 2015 lopun 400 milj. euroon. 69 milj. euron vähennys saavutettiin vuoden 2016 loppuun mennessä.
- Vähintään 200 milj. euron vapauttaminen käyttöpääomasta vuoden 2016 loppuun mennessä vähentämällä erityisesti varastoihin sitoutunutta pääomaa. Tavoite ylittyi, ja käyttöpääomasta vapautui 307 milj. euroa vuoden loppuun mennessä.

Taseen vahvistaminen on Outokummulle erityisen tärkeää. Outokumpu on asettanut tavoitteekseen vähentää nettovelkaa 1,2 mrd. euroon vuoden 2017 loppuun mennessä. Koska nettovelan vähentäminen eteni yli odotusten vuonna 2016, Outokumpu päivittää tavoitteekseen vähentää nettovelkaa alle 1,1 mrd. euron vuoden 2017 loppuun mennessä.

Markkinakehitys

Ruostumattoman teräksen kysyntä

Ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen kulutus¹ kasvoi 6,1 % vuonna 2016 edellisvuodesta. Aasian ja Tyynenmeren alueella kulutus kasvoi 7,2 %, EMEAssa 4,4 % ja Amerikassa 1,2 %.

Ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen reaalikysyntä oli 38,5 milj. tonnia vuonna 2016, kun kysyntä kasvoi 2,9 % 37,4 milj. tonnista vuonna 2015. Kysynnän kasvu toipui yleisesti ottaen vuoden 2015 matalalta tasolta, mutta oli silti alle vuosien 2011–2014, jolloin vuosikasvu oli keskimäärin noin 8 %. Kasvu kiihtyi eniten Aasian ja Tyynenmeren alueella, jossa kysyntä kasvoi 4,1 % Kiinan kasvun ollessa vahvaa erityisesti infrastruktuuri- ja kiinteistöalalla. EMEAssa kysyntä kasvoi 1,4 %, mutta laski Amerikassa 3,2 % vuonna 2016.

Arkkitehtuuri, rakennusteollisuus ja infrastruktuuri sekä kulutustavara- ja lääketeollisuus kasvoivat muita loppukäyttäjäsegmenttejä vahvemmin vuonna 2016 reaalikysynnän kasvaessa näillä segmenteillä 4,6 % ja 4,3 % edellisvuodesta. Voimakkaimmin kysyntä laski teollisuustuotannossa ja raskaassa teollisuudessa, jossa laskua oli 3,8 %. Kemian-, petrokemian- ja energiateollisuudessa kysyntä kasvoi 2,0 % ja autoteollisuudessa ja raskaassa liikenteessä 1,2 %.

Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti EU-alueelle on laskenut arviolta 23,9 %:iin kokonaiskulutuksesta vuonna 2016, kun se oli keskimäärin 24,6 % vuonna 2015. Vaikka tuonti Taiwanista ja Etelä-Koreasta kasvoi, tuonti muista merkittävistä vientimaista, kuten Kiinasta, Intiasta ja Yhdysvalloista, laski vuonna 2016. (Lähde: EUROFER, tammikuu 2017)

Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti Yhdysvaltoihin oli keskimäärin arviolta 23,3 % kokonaiskulutuksesta vuonna 2016, mikä oli alle edellisvuoden 26,6 %:n keskiarvon. Tuonti Kiinasta laski

¹ Kulutus = reaalikysyntä + varastojen muutos

merkittävästi, kun taas tuonti kasvoi lähes kaikista muista merkittävistä vientimaista vuodesta 2015. (Lähde: Ulkomaankauppatilastot, tammikuu 2017)

Seosaineiden hintakehitys

Nikkelin hinta oli vuoden alussa heikko ja painui helmikuun alussa alle 8 000 Yhdysvaltain dollariin tonnilta maailmantalouden tilaan liittyvän epävarmuuden kasvaessa ja kysynnän ollessa vaisua ylitarjonnan vaivaamilla markkinoilla. Hinnat nousivat kuitenkin loppuvuodesta lähinnä odotusten parantuessa, Filippiinien nikkelimalmin tarjonnan mahdollisten häiriöiden aiheuttaessa huolta ja Kiinan ruostumattoman teräksen tuotannon vahvistuttua. Vuonna 2016 nikkelin hinta oli korkeimmillaan marraskuun alussa 11 735 dollarissa tonnilta, mutta palasi vuoden loppua kohti 10 000 dollarin tasolle. Nikkelin hinta oli vuonna 2016 keskimäärin 9 600 dollaria tonnilta eli 18,7 % alle vuoden 2015 keskimääräisen hinnan, joka oli 11 808 dollaria tonnilta.

Ferrokromin keskimääräinen sopimushinta laski vuoden 2015 neljännen neljänneksen 1,04 Yhdysvaltain dollarista naualta 0,92 dollariin naualta vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä ja edelleen 0,82 dollariin naualta toisella neljänneksellä tuotantokustannusten kasvaessa ja kysynnän ollessa vaisua. Sittenkin ferrokromin hinta toipui 0,98 dollariin naualta kolmannella neljänneksellä ja 1,10 dollariin naualta neljännellä neljänneksellä, kun Etelä-Amerikan ferrokromin ja kromimalmin tuotanto laski ja Kiinan kysyntä puolestaan vahvistui. Ferrokromin keskimääräinen hinta vuonna 2016 oli 0,96 dollaria naualta eli 10,6 % alle vuoden 2015 keskimääräisen hinnan 1,07 dollaria naualta. Vuoden 2017 ensimmäiselle neljännekselle sopimushinta nousi 1,65 dollariin naualta Kiinan hintojen noustua.

Liiketoiminta-alueet

Europe

Vuonna 2016 Euroopan keskimääräiset hinnat olivat CRU:n mukaan 1 063 euroa tonnilta eli lähes samalla tasolla kuin edellisen vuoden 1 056 euroa tonnilta. Hintoihin kohdistui paineita vuoden alkupuoliskon aikana, jolloin nikkelin matala hinta vaikutti negatiivisesti jakelijoiden kysyntään. Hyvä loppukäyttäjäkysyntä ja nikkelin hinnan nousu vuoden jälkipuoliskolla johtivat hintojen piristymiseen.

Europen vuoden 2016 ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 3,0 % 1 625 000 tonniin (2015: 1 578 000 tonnia). Liikevaihto laski kuitenkin 3 924 milj. euroon (2015: 4 316 milj. euroa) perushintojen ja metallien hintojen laskiessa. Europe-liiketoiminta-alueen nauhatuotteiden² toimitusten keskimääräiset perushinnat laskivat 30 euroa tonnilta edellisvuodesta. Ferrokromin tuotanto vuonna 2016 oli 469 000 tonnia (2015: 457 000 tonnia).

Europen oikaistu liiketulos nousi 191 milj. euroon vuonna 2016 edellisvuoden 85 milj. eurosta toimitusten kasvun ja kustannusten merkittävän laskun myötä. Liiketoiminta-alue saavutti EMEAN uudelleenjärjestelyihin liittyvät tavoitteensa ja vähensi onnistuneesti myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kustannuksia. Myös muuttuvat kustannukset tuotettua tonnia kohti laskivat selvästi. Nämä tekijät kumosivat selvästi perushintojen laskun vaikutuksen. Vuonna 2016 oikaistut olivat yhteensä -27 milj. euroa ja liittyivät pääasiassa irtisanomiskuluihin.

Americas

Ruostumattoman teräksen markkinat olivat Yhdysvalloissa vaihtelevat vuonna 2016. Vuoden alussa perushinnat olivat alhaalla ja Kiinan tuonin osuus oli korkea. Helmikuussa Outokumpu haki yhdessä muiden paikallisten ruostumattoman teräksen tuottajien kanssa polkumyynti- ja tasoitustulleja kiinalaisille tuottajille, ja syyskuussa Yhdysvaltain kauppaministeriö asetti Kiinan tuonnille alustavat tullit. Nämä toimenpiteet johtivat siihen, että tuonti Kiinasta väheni merkittävästi erityisesti vuoden jälkipuoliskolla, ja perushinnat nousivat vuoden loppua kohti ruostumattoman teräksen kysynnän

² 2 mm:n kylmävalssattu ruostumaton 304-teräslaji

ollessa hyvällä tasolla. CRU:n mukaan vuoden 2016 keskimääräiset markkinoiden perushinnat laskivat kuitenkin selvästi 1 286 dollariin tonnilta edellisvuoden 1 349 dollarista tonnilta.

Americas-liiketoiminta-alueen vuoden 2016 toimitukset kasvoivat 29,5 % 690 000 tonniin vuoden 2015 533 000 tonnista vahvan kaupallisen kehittymisen ansiosta. Americas-liiketoiminta-alueen keskimääräiset perushinnat² laskivat 10 dollaria tonnilta vuonna 2016 edellisvuodesta. Liikevaihto kasvoi 1 325 milj. euroon (2015: 1 214 milj. euroa).

Liiketoiminta-alueen vuoden 2016 oikaistu liiketulos oli -91 milj. euroa (2015: -163 milj. euroa). Tuloskehitys parani erityisesti toimitusten kasvettua merkittävästi sekä muuttuvien kustannusten tuotettua tonnia kohti laskettua 25 %. Perushintojen lasku kumosi osittain näiden myönteisen vaikutuksen. Oikaisut olivat yhteensä 31 milj. euroa vuonna 2016.

Long Products

Vuonna 2016 pitkien tuotteiden markkinat olivat haastavat. Hintoihin kohdistui paineita, koska tuonnin osuus oli korkealla sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Lisäksi öljy- ja kaasuteollisuuden investoinnit olivat vähäisiä.

Vuoden 2016 toimitukset kasvoivat 245 000 tonniin (2015: 213 000 tonnia) asiakastoimitusten ja sisäisten aihioitoimitusten kasvun myötä. Toimitusten kasvusta huolimatta Long Productsin vuoden 2016 oikaistu liiketulos laski -7 milj. euroon (2015: 7 milj. euroa). Kannattavuuden heikkeneminen johtui pitkien tuotteiden hintojen laskusta, jonka kustannusvähennykset kumosivat osittain. Toisen neljänneksen noin 5 milj. euron johdannaistappiot vaikuttivat liiketoiminta-alueen kannattavuuteen, mutta niiden vaikutuksen kumosi Ison-Britannian punnan heikkenemisen aikaansaama kilpailukyvyyn parantuminen. Vuoden 2016 oikaisut olivat yhteensä 18 milj. euroa.

Taloudellinen kehitys

Toimitukset

Vuoden 2016 ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 2 444 000 tonniin 2 381 000 tonnista vuonna 2015. Toimitusten kasvu johtui pääasiassa Americasin toimitusten merkittävästä kasvusta, mutta toimitukset kasvoivat vuonna 2016 edellisvuodesta myös Europe- ja Long Products -liiketoiminta-alueilla.

Toimitukset

1 000 tonnia	2016	2015	2014
Kylmävalssatut tuotteet	1 731	1 767	1 880
Kirikkaat kuumanauhat	425	346	373
Kvarttolewyt	100	102	89
Pitkät tuotteet	65	63	64
Puolituotteet	247	222	271
Ruostumaton teräs ¹⁾	121	95	138
Ferrokromi	126	128	133
Putkituotteet	1	9	9
Toimitukset yhteensä	2 570	2 509	2 686
Ruostumattoman teräksen toimitukset	2 444	2 381	2 554

¹⁾ Mustat kuumanauhat, aihiot, teelmät ja muut ruostumattomat terästuotteet

2014 luvut esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

Liikevaihto ja kannattavuus

Vuoden 2016 liikevaihto laski 11,0 % 5 690 milj. euroon edellisvuoden 6 384 milj. eurosta. Liikevaihdon lasku johtui perushintojen laskusta sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa, mutta toimitusten kasvu kumosi osittain niiden negatiivisen vaikutuksen.

Liikevaihto

Milj. €	2016	2015	2014
Europe	3 924	4 316	4 685
Americas	1 325	1 214	1 290
Long Products	487	551	651
Muu toiminta	571	979	1 037
Sisäiset erät	-618	-676	-820
Liikevaihto yhteensä	5 690	6 384	6 844

Muun toiminnan vuosien 2015 ja 2014 luvut sisältävät myydyin SKS:n vaikutuksen.

Vuoden 2016 oikaistu liiketulos kasvoi merkittävästi ja oli voitollinen 45 milj. euroa (2015: -101 milj. euroa). Kannattavuus parani, koska kustannukset laskivat merkittävästi, ja toimitusmäärät kasvoivat erityisesti Amerikassa.

Kannattavuus

Milj. €	2016	2015	2014
Oikaistu liiketulos			
Europe	191	85	33
Americas	-91	-163	-91
Long Products	-7	7	32
Muu toiminta ja sisäiset erät ¹⁾	-48	-30	-61
Oikaistu liiketulos yhteensä	45	-101	-88
Oikaisut	58	330	-155
Liiketulos	103	228	-243
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	5	49	7
Rahoitustuotot ja -kulut	-121	-149	-223
Tulos ennen veroja	-13	127	-459
Tuloverot	156	-41	8
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista	144	86	-450
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	-	-	11
Tilikauden tulos	144	86	-439
Liiketulosprosentti	1,8	3,6	-3,6
Sijoitetun pääoman tuotto, % ²⁾	2,6	5,3	-5,8
Osakekohtainen tulos, €	0,35	0,23	-1,24
Osakekohtainen tulos, jatkuvat toiminnot, €	-	-	-1,27
Osakekohtainen tulos, lopetetut toiminnot, €	-	-	0,03
Liiketoiminnan nettorahavirta ³⁾	389	-34	-126

¹⁾ Muun toiminnan vuosien 2015 ja 2014 luvut sisältävät myydyin SKS:n vaikutuksen.

²⁾ Tuottoisuuden laskentaperustetta muutettu vuonna 2016 ja vuoden 2015 luku on oikaistu vastaavaksi. Vuoden 2014 lukua ei ole oikaistu.

³⁾ Vuosi 2014 esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

Vuoden 2016 tuloverot sisältävät 189 milj. euron laskennallisen verotuoton, joka pääasiassa aiemmin kirjaamattomiin laskennallisiin verosaamisiin edellisvuosien tappioista Suomessa ja Ruotsissa. Tilikauden tulos vuonna 2016 oli 144 milj. euroa (2015: 86 milj. euroa) ja osakekohtainen tulos 0,35 euroa (2015: 0,23 euroa).

Outokummulla on lisäksi lähinnä Saksassa ja Yhdysvalloissa käyttämättömiä verotappioita 2 546 milj. euroa, joista voidaan kirjata laskennallista verosaamista, kunhan yhtiön verotettava tulos nousee näissä maissa voitolliseksi.

Liiketoiminnan rahavirta

Outokummun liiketoiminnan rahavirta oli 389 milj. euroa vuonna 2016 (2015: -34 milj. euroa). Vuoden 2016 aikana käyttöpääomasta vapautui yhteensä 307 milj. euroa (2015: 223 milj. euroa).

Rahoitus

Rahavarat olivat vuoden lopussa 204 milj. euroa (2015: 186 milj. euroa), ja kokonaisuudessaan rahavarat ja maksuvalmiusreservit olivat noin 1,0 mrd. euroa (2015: 1,1 mrd. euroa). Lisäksi käytettävissä oli helmikuussa 2017 erääntyvä 145 milj. euron valmisluotto, mutta se on luokiteltu lyhytaikaiseksi eikä siten sisälly raportoituun likviditeettiin.

Korollinen nettovelka oli vuoden lopussa 1 242 milj. euroa (2015: 1 610 milj. euroa). Velkaantumisaste laski 51,4 %:iin, kun se oli vuoden 2015 lopussa 69,1 %. Lasku johtui nettovelan laskusta sekä muun muassa laskennallisten verosaamisten kirjaamisen myötä kasvaneesta omasta pääomasta.

Vuonna 2016 nettorahoituskulut olivat yhteensä 121 milj. euroa (2015: 149 milj. euroa). Korkokulut laskivat 130 milj. eurosta 105 milj. euroon vuonna 2016 velan vähentämisen ansiosta.

Taloudellista asemaa kuvaavat tunnusluvut

Milj. €	2016	2015	2014
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset velat	987	1 249	1 597
Lyhytaikaiset velat	458	547	569
Rahavarat	-204	-186	-191
Korollinen nettovelka yhteensä	1 242	1 610	1 974
Omapääoma	2 416	2 329	2 132
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	6,4	3,9	-21,8
Velkaantumisaste, %	51,4	69,1	92,6
Omavaraisuusaste, %	40,4	39,6	33,3
Korkokulut	105	130	141

¹⁾ Tunnusluvun laskentaperustetta muutettu vuonna 2016 ja vuoden 2015 luku on oikaistu vastaavaksi. Vuoden 2014 luku ei ole oikaistu.

Outokummulla on Moody's Investors Servicen luottoluokitus. Moody's asetti maaliskuussa 2016 Outokummun luottoluokituksen tasolle B3 ja maksuhäiriön tai velan uudelleenjärjestelyn todennäköisyydelle luokituksen B3-PD. Lisäksi Moody's antoi vuonna 2019 erääntyvälle 250 milj. euron vakuudelliselle joukkovelkakirjalainalle ja vuonna 2021 erääntyvälle 250 milj. euron vakuudelliselle joukkovelkakirjalainalle luokituksen B2. Luokitusten näkyvät ovat positiiviset.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Vuonna 2016 käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 164 milj. euroa ja siten hieman enemmän kuin 154 milj. euroa vuonna 2015.

Investoinnit käyttöomaisuuteen

Milj. €	2016	2015	2014
Europe	101	96	83
Americas	17	19	15
Long Products	8	7	6
Muu toiminta	37	32	22
Investoinnit käyttöomaisuuteen yhteensä	164	154	127
Poistot	226	302	320

2014 luvut esitetty jatkuvien toimintojen osalla.

Tytäryritysten hankinnat ja myynnit

Helmikuussa 2016 Outokumpu ilmoitti myyneensä jäljellä olleen 5 % osuuden Kiinassa sijaitsevasta Shanghai Krupp Stainless -tytäryrityksestään. Myynti kirjattiin vuoden 2015 konsernitilinpäätökseen. Toukokuussa Outokumpu sopi kaupan lopullisista ehdoista. SKS:n 5 % osuuden lopullinen kauppahinta nousi 92 milj. euroon kaikkien oikaisujen jälkeen ja Outokumpu kirjasi vuonna 2016 24 milj. euron lisämyyntivoiton verovaikutuksella vähennettynä. Outokummun kirjaama myyntivoitto koko 60 %:n osuudesta SKS:ssä verovaikutuksella vähennettynä on siten yhteensä 412 milj. euroa.

Huhtikuussa 2016 Outokumpu myi Kiinassa sijaitsevan tytäryrityksensä, palvelukeskus Outokumpu Stainless International (Guangzhou) Ltd.:n. Myyntivoitto oli 6 milj. euroa. Myynnin vaikutus konsernin taseeseen oli vähäinen.

Syyskuussa 2016 Outokumpu osti saksalaisen ruostumattoman teräksen jakelijan Hernandez Edelstahl GmbH:n optimoidakseen entisestään Outokummun asiakaspalvelua Euroopassa. Outokummun hallussa oli ennen yrityskauppaa 33,3 % yhtiön osakkeista ja se yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen osakkuusyhtiönä. Hankittuihin varoihin ja vastattavaksi otettuihin velkoihin sisältyi pitkäaikaisia varoja 15 milj. euroa, lyhytaikaisia varoja 21 milj. euroa ja lyhytaikaisia velkoja 45 milj. euroa. Maksettu kauppahinta vähennettynä hankitun yhtiön rahavaroilla oli 9 milj. euroa. Hankinnasta syntyneestä liikearvosta 19 milj. euroa kirjattiin välittömästi vastaavan suuruinen arvonalentumistappio. Outokummun Hernandezilta olevien myyntisaamisten kaupantekohetken arvonalentumistappioiden peruuttaminen 22 milj. euroa kumosi liikearvon arvonalentumistappion ja kauppaan liittyvien muiden kulujen vaikutuksen konsernin tulokseen.

Turvallisuus, henkilöstö ja ympäristö

Turvallisuus

Outokummussa kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuteen, ja turvallisuustietoisuus on kehittynyt myönteisesti. Vuoden 2016 alusta yhtiön työturvallisuuden tärkein mittari on ollut kaikkien työtapaturmien taajuus, joka kattaa kuolemaan, poissaoloon tai korvaavaan työhön johtaneet sekä sairaanhoitoa vaatineet tapaturmat. Kaikkien työtapaturmien taajuus oli 8,7 vuonna 2016, kun tavoite on alle 12,0. Vuonna 2016 oli kaikkiaan neljä vakavaa työtapaturmaa. Kaikki työtapaturmat tutkittiin perusteellisesti, ja korjaavista toimenpiteistä on päätetty.

Henkilöstö

Henkilöstö

31.12.	2016	2015	2014
Europe	7 428	7 778	8 415
Americas	2 219	2 265	2 259
Long Products	628	658	651
Muu toiminta	325	301	800
Henkilöstö yhteensä	10 600	11 002	12 125

Muun toiminnan vuoden 2014 luku sisältävät myydyn SKS:n vaikutuksen.

Outokummun henkilöstömäärä laski ja oli vuoden lopussa 10 600 (2015: 11 002 ja 2014: 12 125). Henkilöstömäärän laskun taustalla ovat jatkuneet uudellenjärjestelyt ja tehostamistoimenpiteet. Kaikkiaan henkilöstömäärä väheni 402:lla vuonna 2016 pääasiassa Euroopan toiminnoissa toteutettujen henkilöstövähennysten seurauksena.

Outokumpu kertoi huhtikuussa tehostamistoimenpiteistä, joiden odotetaan johtavan 600 työpaikan vähentämiseen maailmanlaajuisesti. Outokumpu kävi Suomessa ja Ruotsissa toisella neljänneksellä tehostamistoimenpiteisiin liittyvät neuvottelut, jotka johtivat 180 työpaikan vähennykseen näissä maissa. Lisäksi muissa maissa väheni 150 työpaikkaa. Kolmannella neljänneksellä Outokumpu sai

lisäksi Saksassa päätökseen neuvottelut, jotka johtavat noin 180 työpaikan vähentämiseen. Loppujen noin 90 työpaikan odotetaan vähenevän vuoden 2017 aikana. Tehostamistoimenpiteisiin ja työpaikkavähennyksiin liittyen on kirjattu 30 milj. euroa irtisanomiskuluja. Kaiken kaikkiaan Outokummun tavoitteena on vähentää henkilöstömäärää tulevina vuosina 9 300:aan.

Vuonna 2016 palkat ja palkkiot olivat 562 milj. euroa (2015: 585 milj. euroa ja 2014: 592 milj. euroa). Välilliset henkilöstökustannukset olivat 151 milj. euroa (2015: 177 milj. euroa ja 2014: 262 milj. euroa). Välillisten henkilöstökustannusten lasku vuonna 2016 johtui pääasiassa Outokummun Ison-Britannian etuusperusteisen eläkejärjestelyn muutoksista lokakuussa 2016. Outokumpu sulki järjestelyn tulevien eläkekertymien osalta ja muutti eläkkeelle jäämisen ehtoja. Outokumpu kirjasi muutoksen seurauksena 26 milj. euron tuoton vuodelle 2016.

Ympäristö

Päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa. Tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, ja niillä oli vain vähäisiä ympäristövaikutuksia. Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevissa merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä, eikä sen tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

EU:n päästökauppajärjestelmä (ETS) jatkuu kolmannella kauppakaudella (2013–2020). Päästökauppajärjestelmän alaiset Outokummun toiminnot saavat edelleen ilmaisia päästöoikeuksia tehokkuuteen perustuvan vertailun ja aiemman toiminnan perusteella. Päästöoikeuksien odotetaan riittävän Outokummun toiminnoille vuodeksi 2017.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Vuonna 2016 Outokummun osakkeen kurssi oli korkeimmillaan 8,51 euroa ja alimmillaan 2,08 euroa. Osakkeen kurssi oli vuoden aikana keskimäärin 4,51 euroa. Outokummun osakekurssi oli vuoden lopussa 8,51 euroa, 211 % edellisvuoden päätöskurssia korkeammalla. Vuoden 2016 lopussa yhtiön markkina-arvo oli 3 541 milj. euroa, kun edellisvuoden lopussa se oli 1 138 milj. euroa. Osakkeen vaihto oli kaikkiaan 956 milj. osaketta Nasdaq Helsingissä vuoden 2016 aikana, ja osakevaihdon arvo oli 4 302 milj. euroa.

Outokummun osakepääoma pysyi ennallaan ja oli 311 milj. euroa vuoden 2016 lopussa. Osakkeiden kokonaismäärä oli 416 374 448 ja keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden määrä 414 411 287 vuonna 2016.

Outokumpu osti 17.5.–26.5.2016 välisenä aikana 2 000 000 omaa osakettaan Nasdaq Helsingin julkisessa kaupankäynnissä. Vuoden 2016 lopussa Outokummun hallussa olevien osakkeiden määrä oli 2 513 848.

Johdon omistamat osakkeet ja osakepalkkio-ohjelmat

31.12.2016 Outokummun hallituksen ja johtoryhmän hallussa oli yhteensä 1 564 043 Outokummun osaketta, mikä vastaa 0,4 % kaikista osakkeista.

Outokummussa on osakeperusteisia kannustinjärjestelmiä johtoryhmän jäsenille, muulle johdolle ja avainhenkilöille. Outokummun osakeperusteiset kannustinjärjestelyt ovat vuoden 2012 suoriteperusteinen osakeohjelma, rajoitettuja osakkeita koskeva ohjelma 2012 sekä toimitusjohtajan ja muiden avainhenkilöiden osakeosto-ohjelmat.

Toimitusjohtajan osakeosto-ohjelman mukaisesti toimitusjohtaja on oikeutettu vastaanottamaan yhteensä 1 157 156 osaketta (brutto, sisältäen verot) edellyttäen, että hän sijoitti itse miljoona euroa Outokummun osakkeisiin 20.2.2016 mennessä. Palkkio-osakkeet suoritetaan toimitusjohtajalle neljässä yhtä suuressa erässä vuosien 2016, 2017, 2018 ja 2019 lopussa. Ensimmäinen 185 077 osakkeen palkkioerä maksettiin vuoden 2016 lopussa. Toimitusjohtajan tulee pitää omistuksessaan

toimisuhteensa ajan ostamansa osakkeet sekä vuoden 2016 lopussa hänelle suoritettu nettomäärä palkkio-osakkeita (25 % kokonaisosakemäärästä).

Toimitusjohtajan lisäksi 32 muuta avainhenkilöä ovat mukana osakeosto-ohjelmassa, jonka mukaisesti osallistujat ovat sijoittaneet 30–120 % yhden vuoden perusbruttopalkastaan Outokummun osakkeisiin joulukuun 2016 loppuun mennessä. Ohjelman osallistujat ovat oikeutettuja vastaanottamaan jokaista hankkimaansa yhtä osaketta kohden kaksi palkkio-osaketta (brutto, sisältäen verot), josta vähennetään soveltuvat verot, ja jäljelle jäävä nettomäärä maksetaan osallistujille Outokummun osakkeina. Palkkio-osakkeet maksetaan osallistujille neljässä yhtä suuressa erässä vuosien 2017, 2018, 2019 ja 2020 lopussa. Vastaanottaakseen palkkio-osakkeet osallistujien tulee pitää omistuksessaan osakkeet, jotka he ovat itse ostaneet palkkio-osuuden erääntymiseen asti.

Lisää tietoa Outokummun osakepalkkio-ohjelmista, osakkeista ja osakkeenomistajista on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tutkimus ja tuotekehitys

Outokummun tutkimus- ja kehitystyö (t&k) käsittää prosessien, tuotteiden, sovellusten ja teknisen markkinakehityksen. T&k tekee tiivistä yhteistyötä asiakkaiden kanssa, jotta liiketoiminta on linjassa asiakkaiden nykyisten ja tulevien tarpeiden kanssa. Outokummun tutkimus- ja kehitystoiminnot on keskitetty kolmeen tutkimuskeskukseen, jotka sijaitsevat Avestassa Ruotsissa, Krefeldissä Saksassa ja Torniossa Suomessa. Kullakin tutkimuskeskuksella on oma erityisalueensa, joita terävöitettiin entisestään vuonna 2016. T&k toimii yhteistyössä myynnin ja tuotannon kanssa. Tutkimuskeskusten lisäksi tutkimus- ja kehitystyötä tehdään myös tehtailla.

Vuonna 2016 Outokummun tutkimus- ja kehityksenot olivat 20 milj. euroa eli 0,4 % liikevaihdosta (2015: 23 milj. euroa ja 0,4 % liikevaihdosta ja 2014: 23 milj. euroa ja 0,3 % liikevaihdosta).

Vuonna 2016 prosessikehitystiimit keskittyivät entisestään teknisen osaamisen siirtämiseen t&k:n ja tuotantoyksiköiden välillä. Työnkierto-ohjelmaa ja teknisten asiantuntijoiden verkostoitumista jatkettiin. Prosessinkehityksestä saatiin tuloksia Outokummun tuotantoprosessien kustannus- ja ympäristötehokkuuteen ja tuotteiden korkeaan laatuun liittyvissä tavoitteissa. Tuotekehitystoiminta keskittyi useiden hiljattain lanseerattujen teräslajien kaupallistamiseen ja liittyi muun muassa sovellusten kehittämiseen yhteistyössä asiakkaiden kanssa sekä uusien teräslajien standardointihankkeisiin. Teknisessä markkinakehityksessä saatiin aikaan useita onnistuneita sovelluksia Outokummun myynnin ja asiakkaiden yhteistyön tuloksena.

Riskit ja epävarmuustekijät

Outokumpu noudattaa toiminnassaan hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja pienentää riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, toimittajien, henkilöstön, velkojien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata konsernin tavoitteiden saavuttamista. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia. Riskienhallintaprosessi on osa johtamisjärjestelmää, ja se jakautuu neljään vaiheeseen: riskien tunnistamiseen, arviointiin, priorisointiin ja toimenpiteiden toteuttamiseen. Keskeisiä riskejä arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

Vuonna 2016 riskienhallinnan painopisteenä oli varmistaa liiketoimintasuunnitelman toteutuminen muun muassa turvaamalla maksuvalmius, pienentämällä kustannuksia sekä parantamalla tehokkuutta ja Outokummun toimintojen valvontaa perustamalla liiketoiminnan palvelukeskuksia. Outokumpu jatko

järjestelmällisiä paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelmiin, joissa keskityttiin myös konerikkojen aiheuttamien tappioiden ehkäisyyn vuonna 2016.

Merkittäviä operatiivisia riskejä ei toteutunut vuonna 2016. Vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä Outokumpu pääsi sopimukseen vakuutusyhtiöidensä kanssa Calvertin tehtailta Yhdysvalloissa kesäkuussa 2014 tapahtuneen konerikon ja liiketoiminnan keskeytyksen korvauksista. Vuoden toisella neljänneksellä liikkeeseen laskettu, vuonna 2021 erääntyvä vakuudellinen joukkovelkakirjalaina, eläkelainojen maturiteettien pidentäminen sekä vahva kassavirta paransivat selvästi likviditeettiä ja autoivat vähentämään uudelleenrahoitusriskiä erityisesti vuodelta 2017.

Strategiset ja liiketoimintariskit

Outokummun merkittävimpiä strategisia ja liiketoimintariskejä ovat yhtiön vision toteuttamiseen kuten kilpailukyvyyn ja tuloskehityksen parantamiseen liittyvät riskit ja epävarmuustekijät; ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinoiden kehitykseen ja kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; merkittävien raaka-aineen ja metallien hintojen muutosten vaikutus Outokummun kannattavuuteen ja käteisvarojen sitoutumiseen käyttöpäähän; ruostumattoman teräksen globaaliin kilpailuympäristöön vaikuttavat valuuttakurssien muutokset; sekä oikeudellisten kiistojen, maailmanpoliittisen tilanteen tai ympäristölainsäädännön muutosten epäsuotuisat vaikutukset liiketoimintaan.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat riittämättömät tai epäonnistuneet sisäiset prosessit, työntekijöiden toiminta, järjestelmävirheet, luonnonkatastrofien kaltaiset tapahtumat sekä väärinkäytökset tai rikokset. Tällaiset riskit liittyvät usein tuotannon toimintoihin, logistiikkaan, taloudellisiin prosesseihin, merkittäviin investointiprojekteihin, muihin projekteihin tai informaatioteknologiaan. Toteutuessaan ne voivat johtaa henkilö- tai omaisuusvahinkoihin, muihin vastuisiin, omaisuuden menetyksiin, liiketoiminnan keskeytymiseen tai ympäristöhaittoihin. Vakuutukset kattavat osan Outokummun toiminnallisista riskeistä. Outokummun kannalta keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat suuret tulipalot tai konerikot, ja niistä aiheutuvat liiketoiminnan keskeytykset, ympäristövahingot, riippuvuus informaatioteknologiasta ja tietoturvariskit, projektien toteuttamiseen liittyvät riskit, compliance-asioihin liittyvät riskit, rikokset ja maineriskit sekä kuolemantapauksiin, vakaviin tapaturmiin ja muut henkilöstöön liittyvät riskit. Jotta tulipaloista mahdollisesti aiheutuvat omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytykset keskeisillä tuotantolaitoksilla pysyisivät mahdollisimman vähäisinä, Outokummulla on järjestelmällinen paloturvallisuuden ja vahingontorjunnan arviointiohjelma.

Rahoitusriskit

Outokummun kannalta keskeisiä rahoitusriskejä ovat nikkelin, raudan, molybdeenin, energian ja polttoaineiden hinnanvaihtelut; valuuttamuutokset, jotka vaikuttavat euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan; Yhdysvaltain dollariin, euroon ja Ruotsin kruunuun liittyvät korkomuutokset; luottolimiittien muutokset; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit; maksuvalmiuteen ja jälleenrahoitukseen liittyvät riskit; rahoitussopimusten tai muiden lainaehdojen kovenanttiriski, joka voi johtaa lainojen ennenaikaiseen erääntymiseen ja maksukyvyttömyystilanteeseen; ja etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen osake- ja korkosijoitusten hintoihin liittyvät riskit sekä etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen vastuiden arvostusparametreihin, erityisesti pitkiin korkoihin liittyvät riskit.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Outokummun lyhyen aikavälin riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat: yhtiön vision toteuttamiseen kuten kilpailukyvyyn ja tuloskehityksen parantamiseen liittyvät riskit ja epävarmuustekijät; ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinakehitykseen sekä kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; merkittävien rahavarojen sitoutuminen käyttöpäähän metallien hinnannousun seurauksena; uuden organisaatorakenteen toteutukseen liittyvät merkittävät epäonnistumiset tai viivästymiset sekä avainhenkilöiden menetykset; nikkelin, raudan, molybdeenin, energian ja polttoaineiden

hinnanvaihtelut; euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan vaikuttavat valuuttakurssimuutokset; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit. Mahdolliset epäsuotuisat muutokset maailmanpolitiikassa tai -taloudessa voivat haitata merkittävästi Outokummun liiketoimintaa ja pääsyä rahoitusmarkkinoille.

Merkittävät oikeudenkäynnit

Riita oikeudesta keksintöön, Outotec vs. Outokumpu

Outotecillä ja Outokummulla on vuodesta 2013 ollut riita oikeudesta keksintöön, joka liittyy ferrokrominikkelin valmistusmenetelmään. 9.1.2017 yhtiöt pääsivät sopimukseen, jonka myötä osapuolet luopuvat toisiaan kohtaan esittämistään vaatimuksista. Outotec sai yksinoikeuden myydä ja lisensoida kyseistä teknologiaa ja keksintöjä sovittua, Outokummulle maksettavaa lisenssimaksua vastaan. Outokumpu säilyttää oikeutensa käyttää keksintöjä omassa liiketoiminnassaan.

Euroopan komission määräämä kartellisakko

Maaliskuussa 2011 EU:n tuomioistuin pysytti voimassa 3,2 milj. euron suuruisen kartellisakon, jonka Euroopan komissio määräsi ThyssenKrupp Stainless AG:lle, Outokumpu Nirosta GmbH:n ("Nirosta") juridiselle edeltäjälle, joulukuussa 2006 tekemässään päätöksessä ("Vuoden 2006 päätös"). Vuoden 2006 päätös perustuu Euroopan komission vuonna 1998 tekemään päätelmään ("Vuoden 1998 päätelmä"), jonka mukaan vuosina 1993–1998 tietyt ruostumattoman teräksen tuottajat, mukaan lukien Inoxum ja eräät sen juridiset edeltäjät, rikkoivat Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 65 artiklan 1 kohtaa osallistumalla hinnanmääräämisjärjestelyyn muiden ruostumattoman teräksen tuottajien kanssa. Väitetyssä hinnanmääräämisjärjestelyssä muutettiin ja sovellettiin yhdessä sovitulla tavalla ruostumattoman teräksen perushintaan lisättävän seosainelisan laskennassa käytettäviä viitearvoja. Vuoden 1998 päätelmästä valitettiin tämän jälkeen, ja se mitätöitiin menettelyllisistä syistä koskien Nirostan vastuuta yhden oikeudellisen edeltäjänsä osalta. Mitätöinnin seurauksena Euroopan komissio käynnisti uuden oikeudenkäynnin, joka johti Vuoden 2006 päätökseen. Nirostan valitus Vuoden 2006 päätöksestä hylättiin. Huhtikuussa 2011 Nirosta jätti valituksen (Verfassungsbeschwerde) Saksan perustuslakituomioistuimeen (Bundesverfassungsgericht) pyytäen tuomioistuinta julistamaan Vuoden 2006 päätöksen tiettyjen Saksan perustuslain (Grundgesetz) mukaisten perusoikeuksien vastaiseksi. Saksan perustuslakituomioistuin päätti 19.7.2016 hylätä valituksen. Outokumpu on päättänyt, ettei se enää ryhdy toimenpiteisiin tässä asiassa.

Myytyihin kupariliiketoimintoihin liittyvä kanne Espanjassa

Outokumpu myi koko kupariliiketoimintansa vuosina 2003–2008. Eräs myydyistä yhtiöistä ajautui sittemmin konkurssiin. Kyseisen espanjalaisen yhtiön konkurssin pesänhoitaja on nostanut Outokumpu Oyj:tä sekä kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan takaisinsaantikanteen, joka koskee konkurssiin ajautuneen espanjalaisen yhtiön yrityskaupan yhteydessä antamien lainojen takaisinsaantia. Espanjan Bilbaon ensimmäisen asteen tuomioistuin on hyväksynyt Outokumpua ja kahta ulkopuolista yhtiötä vastaan nostetun 20 milj. euron korvausvaatimuksen. Outokumpu ja kaksi muuta yhtiötä ovat valittaneet oikeuden päätöksestä.

Entiseen verokonserniin liittyvä kanne Italiassa

Joulukuussa 2015 Outokumpu Holding Italia ja Acciai Speciali Terni eli AST joutuivat kiistaan, joka liittyy entisen ThyssenKruppin verokonsolidointiin Italiassa. AST vaatii noin 23 milj. euroa ThyssenKruppin aikanaan johtamasta verokonsolidoinnista. Outokumpu Holding Italia oli ThyssenKruppin holding-yhtiö, joka siirtyi Inoxumiin carve-out -prosessissa vuonna 2011. Yhtiön 23 milj. euron vaade johtuu ThyssenKrupp Italian vuonna 2006 maksamista veroeristä, joita ei seuraavina vuosina suoritettu AST:lle. Asian käsittely tuomioistuimessa on kesken.

Kilpailuviranomaisen tutkinta Saksassa

Outokummun saksalainen tytäryhtiö Outokumpu Nirosta GmbH sai 22.9.2016 Saksan kilpailuviranomaiselta, Bundeskartellamtilta, kirjeen, jonka mukaan meneillään oleva tutkimus mahdollisista kilpailulainsäädännön rikkomuksista menneisyydessä on laajennettu koskemaan Outokumpua. Outokumpu on tehnyt väitteistä sisäiset tutkimukset ja on sitä mieltä, että virallinen tutkimus on aiheeton.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

Selvitys Outokummun hallinto- ja ohjausjärjestelmästä löytyy yhtiön verkkosivulta <http://www.outokumpu.com/fi/sijoittajat/hallinto/Sivut/default.aspx>

Outokummun johtoryhmä

Outokummun vision ja strategian mukainen organisaatio astui voimaan 1.6.2016, ja siitä alkaen Outokummun johtoryhmään ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

- Roeland Baan, toimitusjohtaja ja Europe-liiketoiminta-alueesta vastaava johtaja
- Christoph de la Camp, talous- ja rahoitusjohtaja (1.7.2016 alkaen)
- Michael S. Williams, Americas-liiketoiminta-alueesta vastaava johtaja
- Kari Tuutti, Long Products -liiketoiminta-alueesta vastaava johtaja
- Olli-Matti Saksi, Europen myyntijohtaja
- Liam Bates, Europen toimitusketjun johtaja
- Maciej Gwozdz, Europen tuotantojohtaja (1.10.2016 alkaen)
- Pekka Erkkilä, teknologiajohtaja
- Jan Hofmann, liiketoiminnan muutos- ja IT-johtaja
- Johann Steiner, henkilöstöjohtaja
- Saara Tahvanainen, viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja

Varsinainen yhtiökokous

Outokummun varsinainen yhtiökokous pidettiin 6.4.2016. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2015 tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden yhtiön johdolle. Yhtiökokous päätti myös, että vuodelta 2015 ei jaeta osinkoa. Yhtiökokous hyväksyi ehdotukset hallituksen valtuuttamisesta päättämään omien osakkeiden hankinnasta sekä osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Yhtiökokous hyväksyi myös nimitystoimikunnan ehdotukset hallituksen jäsenistä ja palkkioista.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenmäärä on yhteensä yhdeksän. Toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, yhtiökokous valitsi hallituksen jäseniksi hallituksen nykyisistä jäsenistä uudelleen Markus Akermannin, Roberto Gualdonin, Stig Gustavsonin, Heikki Malisen, Saila Miettinen-Lähteen, Elisabeth Nilssonin, Jorma Ollilan ja Olli Vaartimon. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Kati ter Horst. Yhtiökokous valitsi uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Jorma Ollilan ja varapuheenjohtajaksi Olli Vaartimon.

Nimitystoimikunta

Outokummun osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostavat neljä suurinta yhtiön osakeluetteloon 1.10. rekisteröityä Outokummun osakkeenomistajaa ja lisäksi Outokummun hallituksen puheenjohtaja toimii sen asiantuntijajäsenenä. Nimitystoimikunnan tehtävänä on vuosittain valmistella varsinaiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenistä ja hallituspalkkioista.

Outokummun neljä suurinta osakkeenomistajaa 1.10.2016 olivat Solidium Oy, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ja Kansaneläkelaitos. Nämä osakkeenomistajat nimesivät nimitystoimikuntaan seuraavat edustajat:

- Solidium Oy:n toimitusjohtaja Kari Järvinen
- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman talousjohtaja Pekka Pajamo
- Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja Timo Ritakallio
- Kansaneläkelaitoksen sijoitusjohtaja Tuula Korhonen

Nimitystoimikunta ehdottaa Outokummun vuoden 2017 yhtiökokoukselle hallituksen jäsenmääräksi yhteensä kahdeksan, ja että toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, hallituksen jäseniksi valitaan hallituksen nykyisistä jäsenistä Markus Akermann, Roberto Gualdoni, Kati ter Horst, Heikki Malinen, Saira Miettinen-Lähde, Jorma Ollila ja Olli Vaartimo sekä uutena jäsenenä Eeva Sipilä. Ehdotuksen mukaan Jorma Ollila valittaisiin uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi ja Olli Vaartimo varapuheenjohtajaksi.

Markkinoiden ja liiketoiminnan näkymät

Markkinanäkymät

Vuoden 2017 maailmanlaajuisen kokonaiskysynnän ennustetaan olevan 40,1 milj. tonnia ja kasvavan 4,2 % edellisestä vuodesta. Kasvun odotetaan olevan vahvinta Aasian ja Tyynenmeren alueella, missä kysynnän odotetaan kasvavan 4,9 %, kun taas Amerikassa kysynnän odotetaan kasvavan 2,4 % ja EMEAssa 2,3 %.

Ruostumattoman teräksen pitkän aikavälin näkymät ovat yhä myönteiset. Keskeisten maailmanlaajuisien kehitystrendien – kaupungistumisen, modernisaation ja liikkuvuuden lisääntymisen – sekä energian, ruoan ja veden kysynnän kasvun odotetaan lisäävän ruostumattoman teräksen kysyntää tulevaisuudessa. Kulutuksen arvioidaan vuosina 2017–2020 kasvavan melko tasaisesti eri loppukäyttäjäsegmenteissä. SMR ennustaa kysynnän kasvavan 5,3 % arkkitehtuurissa, rakennusteollisuudessa ja infrastruktuurissa, 5,1 % autoteollisuudessa ja raskaassa liikenteessä, 4,7 % kulutustavara- ja lääketieteellisuudessa, 1,9 % kemian-, petrokemian- ja energiateollisuudessa sekä 0,4 % teollisuustuotannossa ja raskaassa teollisuudessa.

Näkymät vuoden 2017 ensimmäiselle neljännekselle

Ruostumattoman teräksen markkinoiden odotetaan olevan ensimmäisellä neljänneksellä kaudelle tyypillisesti vahvat, kun kysynnän odotetaan pysyvän hyvänä sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Siten ensimmäisen neljänneksen toimitusmäärien odotetaan kasvavan Europe-liiketoiminta-alueella ja kasvavan merkittävästi Americas-liiketoiminta-alueella vuoden 2016 neljänneestä neljänneksestä. Lisäksi kustannusäästöjen odotetaan jatkuvan suunnitellusti ja vaikuttavan ensimmäiseen neljännekseen positiivisesti. Ferrokromin sopimushinnan nousulla on merkittävä positiivinen vaikutus Europe-liiketoiminta-alueen kannattavuuteen.

Näin ollen Outokummun oikaistun käyttökateen odotetaan olevan yli 250 milj. euroa vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä.

Tähän mennessä saavutetun velan vähentämisen vuoksi Outokumpu päivittää vuoden 2017 nettovelkatavoitteensa ja odottaa nettovelan laskevan alle 1,1 mrd. euron vuoden 2017 lopussa.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan maksettavien osinkojen määrä on suhdannekierron aikana vähintään kolmasosa yhtiön tilikausien voitosta, ja tavoitteena on maksaa osakkeenomistajille vakaata vuotuista osinkoa. Hallitus ottaa vuotuista osingonjakoesitystä tehdessään huomioon tuloskehityksen ohella myös konsernin investointi- ja kehittämistarpeet.

31.12.2016 emoyhtiön tilinpäätöksen mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 2 247 milj. euroa, mikä sisältää kertyneet voittovarot 123 milj. euroa.

Hallitus esittää 21.3.2017 pidettävälle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 0,10 euroa osakkeelta vuodelta 2016 ja loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään voittovarojen tilille.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Kvarttolevyhtehtaan myynti Yhdysvalloissa

Outokumpu kertoi 25.1.2017 myyvänsä New Castlessa Indianassa Yhdysvalloissa sijaitsevan kvarttolevyhtehtaan yhdysvaltalaiselle pääomasijoitusyhtiö D'Orazio Capital Partnersille sekä tehtaan nykyiselle johdolle. Yrityskaupan kauppahinta on arviolta noin 28 milj. euroa riippuen käyttöpääoman määrästä kaupan toteutushetkellä. Yrityskauppa vähentää Outokummun nettovelkaa vastaavasti. Yrityskaupan taloudellinen vaikutus ei ole materiaallinen, ja se raportoidaan oikaisuna vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen tuloksessa. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä kvarttolevytehdas esitetään myytävänä olevina varoina.

Muutos raportointikäytäntöihin

Outokumpu kertoi 26.1.2017 muuttavansa raportointikäytäntöjään vuoden 2017 ensimmäisen neljänneksen osavuosisikatsauksesta alkaen. Outokummun tuloskehityksen tärkein mittari on jatkossa oikaistu käyttökate. Oikaisujen sisältö muuttuu, ja jatkossa oikaistu käyttökate sisältää raaka-aineisiin liittyvät varastovoitot ja -tappiot sekä metallijohdannaisista johtuvat voitot/tappiot.

Helsingissä 2.2.2017

Hallitus

Hallituksen ja toimitusjohtajan allekirjoitukset

Helsingissä 2. helmikuuta 2017

Jorma Ollila
hallituksen puheenjohtaja

Olli Vaartimo
hallituksen varapuheenjohtaja

Markus Akermann

Roberto Gualdoni

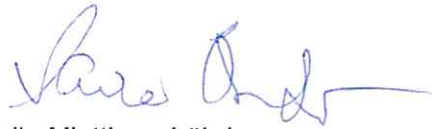
Stig Gustavson

Kati ter Horst

Heikki Malinen

Saira Miettinen-Lähde

Elisabeth Nilsson

Roelof Baan
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 2. helmi kuuta 2017

KPMG Oy Ab

Virpi Halonen
KHT

Konsernitilinpäätös, IFRS

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2016	2015
Liikevaihto	3	5 690	6 384
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-5 298	-6 273
Bruttokate		392	111
Liiketoiminnan muut tuotot	6	88	472
Myyntin ja markkinoinnin kulut		-90	-107
Hallinnon kulut		-221	-212
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut		-20	-23
Liiketoiminnan muut kulut	6	-46	-13
Liiketulos		103	228
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	13	5	49
Rahoitustuotot ja -kulut	8		
Korkotuotot		4	4
Korkokulut		-105	-130
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot		-6	3
Muut rahoitustuotot		6	2
Muut rahoituskulut		-18	-29
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-121	-149
Tulos ennen veroja		-13	127
Tuloverot	9	156	-41
Tilikauden tulos		144	86
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		144	96
Määräysvallattomille omistajille		-	-9
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimentamaton ja laimennusvaikutuksilla oikaistu osakekohtainen tulos, €	10	0,35	0,23

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2016	2015
Tilikauden tulos		144	86
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Muuntoerot			
Muuntoerojen muutos		-3	75
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-2	-17
Myytavissä olevat sijoitukset	16		
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutokset		5	-1
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-5	-
Rahavirran suojaukset	20		
Rahavirran suojauksien arvonmuutokset		-5	3
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	9	1	-1
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	25		
Muutokset tilikauden aikana		-63	3
Uudelleenarvostukseen liittyvät verot	9	20	-7
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	13	0	-1
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-53	56
Tilikauden laaja tulos		91	142
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		91	150
Määräysvallattomille omistajille		-	-8

Konsernitase

Milj. €	Liitetieto	2016	2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11	504	498
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12	2 874	3 005
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	13	67	63
Myytävässä olevat sijoitukset	16	53	40
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	17	1	1
Laskennalliset verosaamiset	9	204	16
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	25	45	35
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	2	40
		3 750	3 698
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	21	1 232	1 251
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	17	16	16
Johdannaisinstrumentit	20	34	37
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22	687	686
Rahavarat	23	204	186
		2 173	2 177
Myytävinä olevat varat	5	67	-
VARAT YHTEENSÄ		5 990	5 874

Milj. €	Liitetieto	2016	2015
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		311	311
Ylikurssirahasto		714	714
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		2 103	2 103
Muut rahastot		4	11
Kertyneet voittovarot		-716	-810
Oma pääoma yhteensä	24	2 416	2 329
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat	27	987	1 249
Johdannaisinstrumentit	20	4	9
Laskennalliset verovelat	9	22	16
Veloitteet etuusperusteisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	25	356	369
Varaukset	26	118	113
Ostovelat ja muut velat	28	37	48
		1 525	1 805
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat	27	458	547
Johdannaisinstrumentit	20	63	50
Varaukset	26	15	23
Verovelat	9	12	32
Ostovelat ja muut velat	28	1 459	1 089
		2 007	1 741
Myytävinä oleviin varoihin liittyvät velat	5	43	-
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		5 990	5 874

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liitetieto	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden tulos		144	86
Oikaisut			
Verot	9	-156	41
Poistot	11, 12	226	302
Arvon alentumiset	11, 12	26	2
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	13	-5	-49
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	6	-2	-19
Rahoitusvarojen myyntivoitot ja -tappiot	8	-5	-0
Tytäryhtiöiden myyntivoitot ja -tappiot	4	-34	-409
Korkotuotot	8	-2	-3
Korkokulut	8	94	120
Kurssierot	8	-4	-8
Muut oikaisut		-4	-74
		134	-96
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-17	121
Vaihto-omaisuuden muutos		39	318
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		285	-216
		307	223
Käytetyt varaukset ja maksetut veloitteet etuus pohjaisista järjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista		-94	-130
Saadut korot		1	4
Maksetut korot		-94	-111
Maksetut verot		-9	-11
Liiketoiminnan nettorahavirta		389	-34

Milj. €	Liitetieto	2016	2015
Investointien rahavirta			
Liiketoimintojen hankinnat vähennettyinä hankintahetken rahavaroilla	4	-9	-
Investoinnit osakkuusyhtiöihin	13	-	-7
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	16	-14	-15
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	12	-116	-120
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	11	-25	-10
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettyinä veroilla ja luovutetuilla rahavaroilla	4	72	375
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	12	8	20
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	11	-	4
Muu investointien rahavirta		3	-8
Investointien nettorahavirta		-81	239
Rahavirta ennen rahoitusta		308	205
Rahoituksen rahavirta			
Määräysvallattoman omistajan pääoman sijoitus		-	41
Omien osakkeiden hankinta	24	-7	-
Pitkäaikaisten lainojen nostot		369	316
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-656	-612
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-13	78
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut		-28	-37
Muu rahoituksen rahavirta		45	0
Rahoituksen nettorahavirta		-291	-213
Rahavarojen muutos		17	-8
Rahavarat tilikauden alussa		186	191
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		1	2
Rahavarojen muutos		17	-8
Rahavarat tilikauden lopussa	23	204	186

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. €	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Arvonmuutos-rahasto	Kumulatiiviset muuntoerot	Etuusohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	Omat osakkeet	Muut kertyneet voitot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015		311	714	2 103	5	5	-49	-89	-23	-846	2 132	0	2 132
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	96	96	-9	86
Muut laajan tuloksen erät	-	-	-	-	-	1	57	-4	-	-1	55	1	56
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-	-	1	57	-4	-	95	150	-8	142
Liiketoimet omistajien kanssa													
Sijoitetut ja jaetut varat													
Vaihtovelkakirjalaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45	45	-	45
Määräysvallattoman omistajan sijoitus	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	41
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	2	-0	1	-	1
Muutokset omistusosuuksissa													
Määräysvallattomien omistajien osuuskien myynti	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-32	-32
Oma pääoma 31.12.2015		311	714	2 103	5	6	8	-92	-21	-704	2 329	-	2 329
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	144	144	-	144
Muut laajan tuloksen erät	-	-	-	-	-	-4	-5	-43	-	0	-53	-	-53
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-	-	-4	-5	-43	-	144	91	-	91
Liiketoimet omistajien kanssa													
Sijoitetut ja jaetut varat													
Osakeperusteiset maksut	18	-	-	-	-	-	-	-	9	-7	3	-	3
Hankitut omat osakkeet	24	-	-	-	-	-	-	-	-7	-	-7	-	-7
Muut	-	-	-	-	-2	-	-	-	-	2	-	-	-
Oma pääoma 31.12.2016		311	714	2 103	2	1	3	-135	-19	-564	2 416	-	2 416